

प्रभुर्धर्मः यद्यपिस्वेनरूपेणचरिष्यथमहीमिमां नवोविज्ञायतेकश्चिन्निषुलोकेषुकश्चनेतिअब्रवीत् ॥ १५ ॥ यद्यप्येवंतथापिकचित्पच्छन्नतयावस्तव्यमेवेत्याह अवश्यंत्वेवेति ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ वक्ष्या
महेनिर्वोदुंशक्ष्यामहेइति वहेरिदंरूपं प्रब्रूतप्रत्येकमितिशेषः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ सभास्तारःसभ्यः सभासदःसभास्ताराइत्यमरः कंकोनामतः कंकश्छद्मद्विजेख्यातोलोहपृष्ठकृतांतयोरि
तिविश्वकोशात् स्वस्यकृतांतस्तुत्वेनआत्मावैपुत्रनामासीतिश्रुतेस्तदनन्यत्वात्तन्नाम्नोधारणेमिथ्यावादित्वंनभविष्यतीतिभावः मताक्षःबृहदश्वात्ज्ञाताक्षतत्वः प्रियदेवनःक्रीडाप्रियः ॥ २४ ॥ दांतान्गजदंत
मयान् दंतःपर्वतसानुतत्सदृशान्वाशारीन् निर्वर्त्यामिचालयिष्यामि दंतःसानुनिकथ्यतइतिविश्वःतानेवचतुर्वर्णानाह वैदूर्यान्हरितमणिमयान्नीलान्कांचनान्सौवर्णान्पीतान् ज्योतींषिचरसाश्वज्योतीरसा

युधिष्ठिरउवाच श्रुतमेतन्महाबाहोयथासभगवान्प्रभुः॥ अब्रवीत्सर्वभूतेशस्तत्तथानतदन्यथा ॥ १५ ॥ अवश्यंत्वेववासार्थंरमणीयंशिवंसुखं ॥ संमंथ्यसहितैः
सर्वैर्वस्तव्यमकुतोभयैः ॥ १६ ॥ मत्स्योविराटोबलवानभिरक्तोऽथपांडवान् ॥ धर्मशीलोवदान्यश्चवृद्धश्चसततंप्रियः ॥ १७ ॥ विराटनगरेतातसंवत्सरमिमंवयं ॥
कुर्वतस्तस्यकर्माणिविहरिष्यामभारत ॥ १८ ॥ यानियानिचकर्माणितस्यवक्ष्यामहेवयं ॥ आसाधमत्स्यंतत्कर्मप्रब्रूतकुरुनंदनाः ॥ १९ ॥ अर्जुनउवाच नरदे
वकथंतस्यराष्ट्रेकर्मकरिष्यसि ॥ विराटनगरेसाधोरंस्यसेकेनकर्मणा ॥ २० ॥ मृदुर्वदान्योहीमांश्चधार्मिकःसत्यविक्रमः ॥ राजंस्त्वमापदाकृष्टःकिंकरिष्यसि
पांडव ॥ २१ ॥ नदुःखमुचितंकिंचिद्राजावेदयथाजनः ॥ सइमामापदंप्राप्यकथंघोरांतरिष्यसि ॥ २२ ॥ युधिष्ठिरउवाच शृणुध्वंयत्करिष्यामिकर्मवैकुरुनं
दनाः ॥ विराटमनुसंप्राप्यराजानंपुरुषर्षभाः ॥ २३ ॥ सभास्तारोभविष्यामितस्यराज्ञोमहात्मनः ॥ कंकोनामद्विजोभूत्वामताक्षःप्रियदेवनः ॥ २४ ॥ वैदूर्या
न्कांचनान्दांतान्फलैर्ज्योतीरसैःसह ॥ कृष्णाक्षालोहिताक्षांश्चनिर्वर्त्यामिमनोरमान् ॥ २५ ॥ विराटराजंरमयन्सामात्यंसहबांधवं ॥ नचमांवेत्स्यतेकश्चित्तो
षयिष्येचतंतृपं ॥ २६ ॥ आसंयुधिष्ठिरस्याहंपुराप्राणसमःसखा ॥ इतिवक्ष्यामिराजानंयदिमांसोऽनुयोक्ष्यते ॥ २७ ॥ इत्येतद्दोमयाख्यातंविहरिष्याम्यहं
यथा ॥ वृकोदरविराटेत्वंरंस्यसेकेनहेतुना ॥ २८ ॥ इतिश्रीमहाभारतेविराटपर्वणिपांडवप्रवेशपर्वणियुधिष्ठिरादिमंत्रणेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ६३ ॥

सैःसह ज्योतिःशब्देनात्रलोहितंलक्ष्यते यदग्रेरोहितंरूपंतेजसस्तद्रूपमितिश्रुतेः ज्योतीरूपाःलोहिताः रसःपारदःतद्रूपाःश्वेताः तैरुभयैःसहचतुर्वर्णसंपत्तिः तथाफलैःशारीस्थापनार्थानिकोष्ठयुक्तानिकाष्ठादि
मयानिफलकानितैःसह तेषांनिर्वर्तनेकरणमाह कृष्णाक्षान्कृष्णाःअक्षाःपाशाःयेषांचालनार्थमितिकृष्णाक्षास्तान्वाशारीनेव तथालोहिताक्षानित्यपि ॥ २५ ॥ २६ ॥ युधिष्ठिराख्यस्यशरीरस्ययथाप्राण
उत्थापकस्तद्वच्चिदात्मापीतिप्राणसाम्येनयुधिष्ठिरात्मैवविवक्षितइतिभावः अनुयोक्ष्यते प्रश्नंकरिष्यति ॥ २७ ॥ २८ ॥ इतिविरा० नैलकंठीये० भारतभाष्यदीपेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ६३ ॥